

‘Als vaders voorlezen, heeft dit positieve effecten op het kind’

Voor het slapen gaan nog even een boekje voorlezen. In veel Nederlandse gezinnen is dit een dagelijkse routine. Wel blijken moeders dit vaker te doen dan vaders. Maar als de vaders voorlezen, heeft dit positieve effecten op kind. “Kinderen tussen 0 en 5 jaar die vaker worden voorgelezen door hun vader, hebben betere taalvaardigheden en cognitieve vaardigheden dan leeftijdsgenootjes waarbij dit minder vaak gebeurt.”

Aan het woord is Evelien Dirks, senior onderzoeker en programmaleider doof/slechthorend bij de Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind (NSDSK). Zij onderzoekt met enkele collega's de rol van de vader in de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. “Onderzoek laat zien dat vaders van goedgevoerde kinderen een bijzondere manier van voorlezen hebben. Ze relateren het verhaal vaker aan de beleavingswereld van hun kind en stellen allerlei vragen. Ze laten de tekst van het boekje vaker los en bedenken een eigen versie.” Hoe vaders van dove en slechthorende kinderen voorlezen, is nog niet specifiek onderzocht, aldus Dirks. “Wél viel ons in eerder onderzoek op dat veel vaders stemmetjes gebruiken tijdens het voorlezen en dat ze de karakters uit het boek nadoen.” En ook stoeien met de kinderen of wilde spelletjes doen, is

iets dat echt bij vaders hoort. En dit blijkt ook nog eens goed te zijn voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

“Ze hebben dan te maken met allerlei emoties”, vertelt Dirks. “Denk aan opwinding, plezier en angst. Ze leren spelenderwijs hiermee om te gaan en stellen al heel vroeg hun grenzen. Bovendien is het goed voor de motoriek en de band met hun vader. Bij dove en slechthorende kinderen is dit waarschijnlijk niet anders. Al wordt daar misschien wat minder gestoeid, vanwege een hoortoestel of implantaat dat het kind draagt. Ouders zijn dan wellicht bang om iets stuk te maken.”

Ook verzinnen ze er vaak stemmetjes bij of bedenken een eigen versie’

Gezamenlijke rol

Een onderzoek onder 24 koppels, waarin de ouders werd gevraagd naar hun ervaringen, gedachten en beleving rondom het opvoeden van een doof of slechthorend kind, gaf duidelijk aan dat beide ouders zeer zijn betrokken bij de zogeheten vroegbehandeling van hun kind. De moeder is meestal aanwezig bij huisbezoeken van de gezinsbegeleider, terwijl cursussen – vrijwel in altijd de avonden – wél door beide ouders worden bezocht. “Dit is wel belangrijk, want vader én moeder hebben een gezamenlijke, maar ook een eigen rol tijdens de vroegbehandeling.”

Volgens Dirks is er nog nauwelijks onderzoek gedaan naar de rol van vaders in de opvoeding en ontwikkeling van dove en slechthorende kinderen. “In de afgelopen vijftig jaar zijn er nog geen veertig studies geweest, die zich specifiek richtten op deze groep vaders. De meeste dove en slechthorende kinderen hebben horende ouders. Dus die hebben geen of nauwelijks ervaring in het omgaan met doofheid of slechthorendheid. De vroegbehandeling richt zich dan ook voornamelijk op het ondersteunen en begeleiden van ouders, in het stimuleren van de ontwikkeling van het kind.

‘Moeders moeten vaders ook de kans geven om hun bijdrage te kunnen leveren’

Bewustwording

Dirks merkt dat de uitkomsten van het onderzoek voor meer bewustwording bij de professionals heeft gezorgd. Bijvoorbeeld als zij een mailtje sturen, dat ze dit naar allebei de ouders doen. Hele kleine veranderingen, die al heel veel verschil kunnen maken. Het onderzoek is nog vers van de pers, dus veel van onze collega’s moeten het rapport nog lezen. Pas hierna kunnen we erover met elkaar in gesprek en kunnen we samen bepaalde conclusies trekken. Het is in ieder geval duidelijk dat de professionele hulpverlening als zeer positief wordt ervaren.”

Uit het onderzoek blijkt ook dat vaders steeds creatiever worden om toch bij de gezinsbegeleiding te kunnen aansluiten. Misschien wel ingegeven door de (on)mogelijkheden die er waren tijdens de coronaperiode. Dirks: “Vaders regelen op hun werk dat ze online bij het huisbezoek kunnen zijn of werken speciaal thuis. Het is daarom belangrijk om als professionele hulpverlener na te gaan wat de wensen en behoeften van beide ouders zijn. En ze allebei actief te betrekken bij de (vroeg)behandeling van hun doof of slechthorend kind.”

Tips voor bij het voorlezen

- Bereid je als ouder goed voor. Bekijk het boek van te voren al een keer. Hierdoor ken je de inhoud en kun je eventueel materiaal bij het boek zoeken en nadenken over de gebaren die je erbij wilt gebruiken.
- Denk na over de introductie van het boek. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van de kaft. Op de kaft staat vaak de hoofdpersoon en het thema van het boek. Een kind krijgt hierdoor al een idee over de inhoud, een ‘kapstok’ die helpt bij de begripsvorming. Maar je kunt het boek ook introduceren via een eerdere ervaring, een liedje of met behulp van materialen.
- Lees interactief voor. Ga in op de initiatieven van je kind. De tekst is hierbij minder leidend. Stel open vragen en geef je kind de gelegenheid het boek vast te houden en de bladzijdes om te slaan. Kinderen krijgen een leidende rol tijdens het voorlezen. Jij volgt je kind.
- Samen napraten over het verhaal maakt dat een kind meer over het verhaal en thema begrijpt. Naast het praten kunnen ouder en kind ook een activiteit rondom het thema van het boek ondernemen. Bijvoorbeeld een liedje zingen, het verhaal naspelen, knutselen of tekenen.
- Ook is het goed om op een later tijdstip nog eens terug te komen op het verhaal of thema. Dit helpt bij het begrijpen van het boek. Het verbindt en zorgt voor verdieping in zowel beleving als begrip. Ook het boek nog een keer voorlezen, of een ander boek rondom hetzelfde thema, is belangrijk voor de taalontwikkeling.

